

# Mit jelent Szeged gazdasági életének a Bácska visszatérése

**A pillanatnyi forgalmi kapcsolatokon kívül Szabadka, Kanizsa, Zenta, Verbász, Kikinda és a jómódu bácskai községek ismét Szegedre fognak gravitálni**

(A Délmagyarország munkatársától) Egész Magyarország érzi, hogy sorsdöntő jelentőségű lépés történt, amikor honvédeink déli irányban átlépték a trianoni határt és Bácsbodrog vármegyét, valamint a baranyai háromszöget a Dunáig ismét birtokukba vették. A Bácska visszaszerzése azonban különös jelentőségű Szeged szempontjából, amelyet a trianoni békediktátum határvárossá tett és megfosztott gazdasági életének alimentáló területeiről. A Bácska visszatérése alkalmából kérdést intéztünk

Tonelli Sándorhoz,

aki az ország megőseonkítása idején főtitkára volt a szegedi kamarának és hivatásából kifolyóan a Bácskát teljesen ismerte, hogy miben látja e területek visszatéréseinek jelentőségét és az országos szempontokon túlmenően Szeged szempontjából mit vár a határoknak déli irányban való kitolásától. Dr. Tonelli Sándor kérdésünkre a következőket válaszolta:

— Szeged közvéleménye teljesen egységes abban a felfogásban, hogy az árva óta a trianoni határmegállapítás volt a legnagyobb csapás, amely Szegedre érte. Amíg azonban az árva pusztításait emberi munkával, akarással és energiával helyre lehetett hozni, a trianoni béke következményeit sokszori kísérletezés dacára, magának a béke intézkedéseinek visszahívása nélkül helyrehozni nem lehetett.

— A magyarázata ennek a megállapításnak nagyon egyszerű. Ha Szegedtől Bajáig a Duna-Tisza-közén át egy egyenes vonalat húzunk, ami ettől a vonaltól északra esik, nagyjából homok, ami pedig délre esik, bácskai telelő. Ami ettől a vonaltól északra esik, már a vasút megépítésétől kezdve Budapestre gravitált és csak a déli rész volt Szeged vonzási területe.

A Bácska és Torontálmegye északi része alimentálta legfőképpen Szeged kereskedelmét és iparját,

oda dolgoztak a szegedi iparosok, viszont ezeknek a területeknek kereskedői főként Szegeden fedezték textilárúkból és egyéb cikkekben a szükségletüket. Ezeknek a nyersanyagot szállító és a kereskedelmet tápláló piacoknak az elvesztése volt a legfőbb okozója annak a válságnak, amelyen Szeged gazdasági élete átment s ez a veszteség súlyosbította még lokálisan azokat a bajokat, melyek országos vonatkozásban jelentkeztek. Aki ismerte Szeged gazdasági életét az összeomlás előtti időkben, tudja, hogy a textilszakmában, vasban, gyarmatárúban és más cikkekben számos olyan nagykereskedő volt ott, amelynek üzlete teljesen ezekre a délvideki területekre volt alapítva. Ezek a cégek a lefolyt húsz esztendő alatt vagy teljesen megszűntek, vagy detailüzletekké alakultak át.

— Gazdasági struktúrájában az elszakított Bácsbodrog vármegyét a nagy városi és falusi települések jellemezték, amelyeknek a virágzó mezőgazdaság mellett erős ipari, de különösen kereskedelmi életük is volt. A Bácska volt az országnak legnagyobb tengerre nyitott területe és egyben sertéspiac. Ipari növények, különösen kender, komló és cukorrépa tekintetében is Bácsbodrog vármegye vezető helyen állott és vele együtt számos iparvállalat is elveszett, amely ezeknek a cikkeknek a feldolgozásával foglalkozott. Köztudomású például hogy a régi Magyarország kendertermé-

lésének nyolcvan százalékát a Bácska szolgáltatotta. A kenderi illetően a Bácska visszatérése azt jelenti, hogy e fontos textilanyag tekintetében ismét függetlenné váltunk a külföldtől és önellátásunk biztosítva van.

— Megítélésem szerint

pillanatnyilag a Bácska visszacsatolásának hatása legfőképpen a forgalmi viszonyokban fog jelentkezni.

Ma már el lehet mondani, hogy az irányításom alatt álló szegedi kamara hosszú éveken keresztül állandó küzdelmet folytatott a tiszai hajóforgalom helyreállításáért és a Szabadkán át Bajára és a Dunántúlra vezető vasútvonal megnyitásáért. Akárhányszor úgy álltunk már, hogy biztosra vettük az eredményt, de az utolsó pillanatban Belgrádból leintették az ügyet. A jogos reményem az, hogy a normális forgalmi viszonyok helyreállítása után, ami nem késleltetik soká,

Szabadka, Magyarakanizsa, Zenta, Nagyikinda, Zombolya és a környező községek ismét Szegedre fognak gravitálni és a város gazdasági élete határozottan nagy fejlődésnek néz elébe.

— Húsz esztendővel ezelőtt, amikor elvesztettük a Bácska legnagyobb részét, amely a szegedi kamarához tartozott, a kamara szempontjából egy kis statisztikát csináltam és megállapítottam, hogy az elvesztett terület lakossága az 1910. évi népszámlálás adatai szerint 439.011 lélekre rugott. Békés és Csanád vármegye lakossága pedig, amelyet a kamara kárpótlásul kapott, 439.978 volt. A két szám majdnem hajszálnyira egyezik. A nagy különbség azonban az, hogy az elvesztett területek Szeged vonzási körzetébe tartoztak, az idecsatolt területek pedig nem. Adóbevétel szempontjából a Bácska elvesztett része körülbelül harminc százalékkal volt erősebb Békés és Csanád vármegyénél. Ezt érthetővé teszi az a körülmény, hogy Szabadka, Zombor, Ujvidék, Zenta, Magyarakanizsa, Verbász, Kula, Apatin, Palánka, stb. gazdasági szempontból a régi szegedi ka-

marai területnek legelevenebb és legnagyobb fejlődésképesseggel bíró helyei közé tartoztak. A jelenleg már százazres lélekszámot meghaladó

Szabadka

mellett, amelyet a szegediek nagyon jól ismernek, a század elejétől kezdve

Ujvidék

emelkedett nagy kereskedelmi centrum jelentőségére. Ujvidék fejlődése még a szerb éra alatt is folytatódott és amint néhány évvel ezelőtt alkalmam volt meggyőződni, valószínűs nagyváros lett belőle.

— A Bácska visszacsatolásával kapcsolatban azonban még egy lokális természetű kérdés merül fel — folytatta Tonelli Sándor —, amely a szegedi érdekelteket közvetlenül érinti. Húsz esztendő alatt a szomszédos

Horgos községben és környékén igen jelentős paprikatermelés fejlődött ki,

amely aszerint, hogy milyenek az időjárási viszonyok, évi 100—150 vagon örleményre rug. Adminisztráció szempontjából ennek a paprikatermelésnek a magyar szervezetbe való beillesztése nem lesz nehéz, mert a szerbek néhány éve pontosan lemásolták a magyar minősítési rendszert és Horgoson vegyvizsgáló állomást állítottak fel. A horgosi paprikatermelők kivétel nélkül mind magyarok, a magyar államnak gondjaiba kell venni őket is. A közeljövőben foglalkozni kell a megnövekedett paprikatermelés értékesítésének problémájával.

— Végezetül még valamit szeretnék elmondani. Hivataloskodásom alatt öt esztendőig volt alkalmam foglalkozni a Bácska iparosainak és kereskedőinek ügyeivel. Összintén mondhatom, meghatározó volt, hogy a szerb impérium ideje alatt a ragaszkodásnak és lelki ide tartozásnak mennyi jelével találkoztam. Emberek, akikkel azelőtt esetleg csak egyszer, vagy kétszer beszéltem, esztendők múltával is, ha Szegedre hajóztam, kötelességüknek tartották, hogy a kamarát felkeressék, vagy kerülő úton üzeneteket és üdvözlésüket ide eljuttassák. A verbázi ipartestület még a múlt esztendőben tartott ötven éves jubiláris ünnepélye alkalmával kötelességének tartotta, hogy a szegedi kereskedelmi és iparkamarát üdvözölje. Ez az üdvözlés természetesen nem került a szerb iparhatósági biztos ellenőrzése mellett tartott közgyűlés jegyzőkönyvébe. Húsz esztendő nagy idő, sokan már nincsenek meg azok közül, akikkel hivataloskodásom idején összeismerkedtem, de akik megvannak, azoknak a nyomtatott betű útján juttatom el meleg, baráti kézszorítástomat.

## Popoff Mihály adminisztrátori kinevezése

**A kinevezés nem érinti a magyarországi görögkeleti szerb és román egyházak jogait**

A MTI jelenti: Magyarország kormányzója április 12-én dr. Popoff Mihály nagyprepost, érseki helynököt a görögkeleti magyar és görögkeleti rutén egyházrészek adminisztrátorává kinevezte. Ez az intézkedés a görögkeleti magyar és görögkeleti rutén hívek körében osztatlan melegegedést és örömet keltett. A rendelkezés ugyanis az első lépés annak a régi óhajnak megvalósítására, hogy önálló görögkeleti magyar egyház szerveztessék, de egyúttal tisztázza a görögkeleti rutének kuszált egyházi viszonyait is.

Illetékes helyen is hangsúlyozzák, hogy ez az intézkedés semmiben sem érinti a magyarországi görögkeleti szerb és román egyházaknak a magyar törvényekben garált jogait, mert csak olyan egyházrészekre és egyházköz-

ségekre vonatkozik, amelyek eddig sem tartoztak sem a görögkeleti szerb, sem a görögkeleti román egyházi szervezethez és eddig törvényes egyházi főhatóság nélkül voltak. Ez az intézkedés nem egyéb, mint amaz egyházközségek autonómiájának szervezetszerű kiépítése, amelyek sem a görögkeleti szerb, sem a görögkeleti román egyházhoz tartozónak nem tekinthetők és amelyeknek szervezését az 1868. IX. t. a. 9. szakasza is kimondotta volt. Ennélfogva a magyarországi görögkeleti szerb és görögkeleti román egyház törvényes jogai változatlanok maradnak. Így például a budai görögkeleti szerb püspök továbbra is gyakorolni fogja hatóságát mindamaz egyházközségek fölött, amelyek az ő egyházmegyéjéhez tartoztak, továbbá a püspöki fő nélkül maradt többi görögkeleti szerb egyházközség felett.

**FERENCJÓZSEF**  
**KESERÜVIZ**